

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 177 din 16.03.2022

Dosar nr.: 532/2021

Petiția nr.: 4772/23.06.2021

Petentă:

Reclamat:

Obiect: Încălcarea dreptului la demnitate

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1.

Numele și domiciliul procedural al reclamatului

2. primar la Primăria Lugașu de Jos, comuna Lugașu de Jos, str. Principală, nr. 177, județul Bihor

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părții reclamate i-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

5. Punctele de vedere ale petentei au fost comunicate reclamatului, iar cele ale reclamatului au fost comunicate către petentă, fiind solicitate concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. **4772/23.06.2021**, petenta arată următoarele aspecte relevante:

- a încheiat un contract de donație cu o persoană de etnie arabă;
- partea reclamată, pe o pagină de Facebook, a postat mesaje conform cărora petenta reprezintă un pericol public pentru comunitate;
- mesajele respective arată că petenta, fără moralitate, dorește să colonizeze migranți în comună, oferindu-le imobile ca și cadou; mesajele mai arată că petenta s-a aliat cu un partid care în ultimii 12 ani a atacat dur localitatea în consiliul local, totodată că a făcut o afacere profitabilă pe pielea celor din Urvind, specificându-se și că: „*dar pentru noi, adevărații*”

locanici din Urvind, cel mai important lucru este viitorul localității noastre, din acest motiv, principalul obiectiv al viitorului mandat este exproprierea terenurilor de la acești migranți care reprezintă un pericol pentru comunitatea noastră”.

Au fost depuse la dosar înscrisuri.

7. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. **6368/24.08.2021** petenta a completat petiția cu adresa părții reclamate.

8. Petenta, prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. **6415/26.08.2021**, completează acțiunea inițială, arătând că discriminarea vizează apartenența ei politică și că totodată reclamatul utilizează un discurs rasist. Afirmăția legată de moralitate, prezentarea sa ca o persoană capabilă de orice pentru bani reprezintă o umilire, marginalizare, discriminare. În urma mesajului postat de reclamat localnicii au început să aibă o poziție ostilă față de petentă. Primarul a publicat diagnosticul medical de schizofrenie al petentei, în urma căruia angajații primăriei au refuzat să mai accepte petiții de la aceasta. Reclamatul a inițiat un sondaj cu întrebarea: „*Sunteți de acord, că migranți musulmani doresc să se stabilească în Urvind?*”

Au depus la dosar înscrisuri.

9. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. **8214/01.11.2021** petenta a solicitat comunicarea directă, nu prin avocată.

10. Petenta a depus la dosar concluzii scrise înregistrate la CNCD cu nr. **8250/02.11.2021**, prin care menține cele arătate anterior, arătând că este știut faptul că reclamatul administrează pagina de Facebook unde s-a publicat mesajul inițial, acesta este autorul mesajului, toți din sat în răspuns i se adresează cu „*domnul primar*”.

Sușinerile reclamatului

11. Prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu nr. **7223/27.09.2021** reclamatul arată următoarele aspecte relevante:

- nu el este autorul postărilor;
- petenta nu a fost discriminată din cauza apartenenței etnice;
- petenta consideră că este discriminată din cauza stării de sănătate psihică.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

12. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

13. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

14. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

15. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

16. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

17. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

18. Diferențierea bazată pe un criteriu presupus reprezintă discriminare (**Timishev împotriva Rusiei**, 13 decembrie 2005, §55-56).

19. În cauza **S. Coleman împotriva Attridge Law, Stewe Law** CJUE a stabilit că există o discriminare prin asociere dacă o persoană nu aparține unui grup protejat, însă este tratată diferit din cauza asocierii cu un grup protejat.

20. Privind restrângerea drepturilor petentei, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

21. Art. 2 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale”.

22. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale

sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „*Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.*”

23. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - accesibilitatea;
    - precizitatea;
    - previzibilitatea normei;

• legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

24. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminatoriu, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

25. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

26. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

27. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate

- în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolută prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza

- compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);
- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

28. Art. 30 al Consituției României, care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

29. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele

care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

30. CNCD a sancționat anterior un mesaj postat pe Facebook prin care persoana reclamată, la adresa unor protestatari, a transmis mesajul: „Arbeit macht frei”. Instanța de judecată a menținut hotărârea CNCD.

31. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

32. Reclamatul, în campania electorală din anul 2021, a publicat pe Facebook un mesaj prin care consideră că petenta, fără moralitate, dorește să colonizeze migranți în comună, oferindu-le ca și cadou imobile; de asemenea, în mesaj se precizează că petenta s-a aliat cu un partid care în ultimii 12 ani a atacat dur localitatea în consiliul local și că totodată că a făcut o afacere profitabilă pe pielea celor din Urvind, specificând: „*dar pentru noi, adevărații locanici din Urvind, cel mai important lucru este viitorul localității noastre, din acest motiv, principalul obiectiv al viitorului mandat este exproprierea terenurilor de la acești migranți care reprezintă un pericol pentru comunitatea noastră*”. Chiar dacă reclamatul neagă că această postare ar fi fost făcută de el, având în vedere că în mod public nu a negat că ar fi autorul postării, totodată coroborând toate probele din dosar, rezultă că postarea îi aparține. Reclamatul a trimis o adresă către redacția săptămânalului „**Bihoreanul**” în care arată că petenta a fost diagnosticată cu schizofrenie, repetând acuzațiile formulate la adresa petentei privind donarea unor imobile „*unor cetățeni din lumea arabă*”. Reclamatul a inițiat un sondaj cu întrebarea: „*Sunteți de acord că migranți musulmani doresc să se stabilească în Urvind?*” Conform declarațiilor de martori depuse la dosar, în urma acțiunilor reclamatului, petenta a fost supusă unei hărțuiri, umiliri, discriminări în comună, venită din partea cetățenilor. Reclamatul nu a depus probe în susținerea celor afirmate.

33. Din punctul de vedere al dreptului la demnitate persoanele se află în situație similară indiferent de apartenența lor etnică, politică, respectiv a dizabilității.

34. Criteriul de diferențiere este cel legat de apartenența etnică și religioasă a persoanelor care au beneficiat de donația petentei (discriminare prin asociere), opțiunea politică presupusă a petentei (ca simpatizanta unui partid politic oponent reclamatului) și presupusa dizabilitate (petenta fiind considerată ca fiind schizofrenică).

35. Afirmările analizate, reprezentând un comportament manifestat în public, sunt de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare îndreptată împotriva petentei asociată cu apartenența etnică și religioasă a persoanelor care au beneficiat de donația petentei, opțiunea politică presupusă a petentei și presupusa

dizabilitate. Astfel cum se arată în declarațiile de martori, acest comportament manifestat în public a produs efecte.

36. Astfel, fapta părții reclamate reprezintă discriminare multiplă, întrucât a creat o deosebire pe criteriul apartenenței etnice care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

37. Afirmațiile, în conformitate cu cazuistica CEDO, nu sunt protejate de dreptul la liberă exprimare. Trebuie constatat faptul că în niciun caz soluționat de CEDO privind afirmații cu caracter rasist nu s-a acordat prioritate dreptului la libera exprimare. Totodată, Colegiul director a ținut cont de următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, este nevoie de impunerea obligației de a evita expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, reprezentând o ingerință în drepturile altora, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. 27 lit. c) — modul în care s-a referit reclamatul la migranți, arabi, musulmani respectiv persoane cu dizabilități ofensează în mod gratuit, nu contribuie la o dezbateră publică civilizată;
- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni (pct. 27 lit. e) — au fost create situații de conflict în România și nu numai (a se vedea cazul Ditrău) în jurul migranților;
- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță (pct. 27 lit. f) — afirmațiile reclamatului promovează ura bazată pe intoleranță;
- atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de **Convenție**, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (pct. 27 lit. j) — reclamatul a formulat atacuri vehemente împotriva petentei legat de grupurile religioase și etnice pentru care ea a făcut donații;
- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 27 lit. k) — este nevoie publică urgentă de a sancționa restrângerea libertății de exprimare pentru a proteja grupurile vulnerabile de incitări la intoleranță;
- limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic, însă libertatea discursului politic nu este absolută prin natura sa (pct. 27 lit. n și o) — în comparație cu cazusitica CEDO în domeniu, constatarea unei fapte contravenționale este una mai puțin limitativă.

38. În cauza **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004 — în care applicantul, lider regional al Partidului Național Britanic, a pus în fereastra propriei locuințe de la parter un afiș cu poza turnurilor gemene în flăcări având următorul text: „*Afară cu islamul din Marea Britanie — Protejați poporul britanic*”; poliția a îndepărtat afișul, iar applicantul a fost sancționat cu amendă penală pentru insultă la adresa persoanelor musulmane — CEDO a arătat că mesajul în cauză nu se bucură de protecția art. 10 al **Convenției**.

39. În cauza **SEUROT împotriva FRANȚEI**, nr. 57383/00, 18 mai 2004 — în care applicantul, profesor de istorie și geografie, a publicat un articol într-o revistă școlară destinată

elevilor și părinților, în care a prezentat imigrația „hoardelor de musulmani” ca un pericol, aplicantul fiind condamnat la amendă penală, cu desfacerea contractului de muncă — CEDO a constatat că articolul poartă un mesaj cu caracter rasist, prin urmare măsura sancționării a fost necesară într-o societate democratică.

40. În cauza **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, nr. 8348/78 și nr. 8406/78, 11 octombrie 1979 — în care primul aplicant, președintele unui partid politic a fost condamnat la două săptămâni de închisoare pentru împărțirea unor broșuri care a considerat că: „Adevărul este că marea parte a populației de mult timp s-a săturat de prezența a sutelor de mii de surinamezi, turci și alții așa-numiți muncitori imigranți, care nu sunt doriți aici.”; „Acești străini indezirabili trebuie să părăsească țara noastră cât mai urgent posibil.”; „Imediat după ce va ajunge la putere în țara noastră, se va face ordine în afaceri, începând cu expulzarea surinamezilor, turcilor și a altor așa numiți muncitori imigranți.”; biroul electoral a interzis participarea celor doi aplicanți (al doilea aplicant fiind vicepreședintele partidului) la alegerile din 1978, motivând că partidul politic în cauză are un discurs rasist — CEDO a constatat că aplicanții caută să utilizeze art. 10 al **Convenției** pentru a crea o bază activităților care contravin textului și spiritului **Convenției** și care, dacă li s-ar asigura, ar putea contribui la distrugerea drepturilor și libertăților.

41. Colegiul director aplică amenda contravențională în cuantum de 5.000 lei față de, primar, Primăria Lugașu de Jos, comuna Lugașu de Jos, str. Principală nr. 177, județul Bihor, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea este una multiplă, bazată pe mai multe criterii;
- b) afirmațiile legate de apartenența etnică, de religie, de dizabilitate reprezintă o încălcare gravă a dreptului la demnitate;
- c) reclamatul este formator de opinie, primar, care are obligația de a respecta drepturile cetățenilor;
- d) reclamatul nu a mai fost sancționat anterior de CNCD.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

- 1. Afirmațiile care formează obiectul petiției reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate, conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 6 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000;**
- 2. Aplică amenda contravențională în cuantum de 5.000 lei față de,** cu domiciliul în sat Urvind nr. 259, comuna Lugașu de Jos, jud. Bihor, conform art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000;
- 3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Compartimentului Taxe și Impozite din cadrul Primăriei Lugașu de Jos, jud. Bihor.**

V. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Compartimentul Taxe și Impozite din cadrul Primăriei Lugașu de Jos, jud. Bihor, iar dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

GRAMA HORIA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Redactată și motivată: Haller István

Data redactării: 17.03.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.